

**Výroční zpráva Hanácký Jeruzalém, z. s.,
spolek pro židovské kulturní dědictví v Prostějově za rok 2023**

IČ: 06503837

Sídlo: Jana Rokycany 453/8

798 11 Prostějov

Registrováno Krajským soudem v Brně, v části L, číslo 23282

Spolek zastoupen:

Předseda Ing. Michal Šmucr

Bílovice – Lutotín 14, 79841

nar.: 18. 8. 1963

kontakt: hanackyjeruzalem@gmail.com

BÚ: UniCredit Bank, účet číslo 01022636004/2700, vedený v měně CZK

Zapsaný spolek zapsán dne 9. října 2017 Krajským soudem v Brně

Počet členů v roce 2023: 17.

Zapsaný spolek Hanácký Jeruzalém je dobrovolnou, nevládní a neziskovou organizací, jež sdružuje občany ČR, kteří chtějí pomáhat pečovat o židovské kulturní dědictví v Prostějově a rozvíjet jeho odkaz i pro budoucnost.

Orientujeme se na popularizaci významných kapitol historie česko-německo-židovského soužití, které mohou být inspirací pro současnost, a navazování kontaktů s obyvateli Prostějova, ať již současnými či bývalými, či jejich potomky, případně židovskou komunitou obecně.

Mezi naše hlavní aktivity patří připomínka osudu početné a významné komunity cca 1140 židovských občanů odsunutých z Prostějova a zavražděných za II. světové války, v období Šoa (Holocaustu).

Naším dlouhodobým cílem je přispět k posílení významu Prostějova jako města s bohatou duchovní a kulturní tradicí.

Jsme přesvědčeni, že židovské společenství tvořilo až do poloviny roku 1942 významnou kulturní, podnikatelskou i společenskou složku života v Prostějově. Z předválečné slávy československého Prostějova těžíme v mnohém dodnes. Všem nám známý pojem „Hanácký Jeruzalém“ ztratil mnohé ze svého původního významu, a proto mu chceme dát živý obsah.

Činnost spolku v roce 2023:

25. ledna – proběhla komentovaná prohlídka výstavy Virtuální rekonstrukce Templu v bývalé prostějovské synagoze. Přednášku pro studenty prostějovského Gymnázia Jiřího Wolкера vedl historik prostějovského muzea Filip Gregor a byla věnována nejen historii tohoto svatostánku, ale u příležitosti blížícího se Dne památky obětí holocaustu také osudu našich někdejších židovských sousedů a odkazu prostějovské židovské komunity pro současnost.

27. ledna – připomínka Dne památky obětí holocaustu – zapálením svíček a položením kytic jsme si v obřadní síni nového židovského hřbitova a u pomníku obětem válek na stejném místě připomněli památku více než tisícovky zavražděných židovských spoluobčanů z Prostějova.

16. února – Jaromír Vykoukal – Šestidenní válka a boj o Jeruzalém – přednáška v podkrovním sále Městské knihovny.

2. března – Jan Lázna přednášel v hospůdce U Růžičků o zaniklých prostějovských židovských uličkách. Připomněl také osudy mnoha obyvatel této části města, která mívala díky křivolakým uličkám a rozličným stavbám své osobité kouzlo.

23. a 30. března – Jan Lázna přednášel v podkrovním sále prostějovské Městské knihovny o prostějovských zaniklých továrnách. Byla jich více než stovka a u zrodu oděvní tradice v Prostějově sehráli významnou roli právě židovští podnikatelé.

18. dubna – Jom ha-Šoa – veřejné čtení jmen obětí holocaustu. Také letos jsme se připojili k této celostátní akci a před budovou prostějovského muzea četli některá z více než tisícovky jmen obětí holocaustu. Snažíme se tímto připomenout alespoň jména těch, kteří se stali oběťmi rasové a náboženské nesnášenlivosti. Akce se účastnili také studenti Reálného gymnázia a základní školy Otto Wichterleho.

23. května – instalovali jsme informační stojan u bývalé nové prostějovské synagogy – Templu. Svatostánek v současné době slouží jako kostel Čs. církve husitské, nicméně díky spolupráci s paní farářkou se nám daří připomínat historii kostela, který tak „nezapomíná“, že byl synagogou. Informační stojan má tuto historii připomenout i kolemjdoucím.

24. května – Jaromír Vykoukal – První arabsko-izraelská válka - přednáška v podkrovním sále městské knihovny.

2. června – účastnili jsme se Noci kostelů. V bývalé synagoze – dnes Husově sboru – jsme v rámci programu představili účastníkům novou turistickou mobilní aplikaci Prostějovem židovským. Historik prostějovského muzea se ve své části vystoupení věnoval významným prostějovským stavbám česko – německo – židovského soužití.

15. června – v přednáškovém sále Muzea a galerie, p. o. v Prostějově vedla členka našeho spolku Jana Gáborová přednášku o kamenech zmizelých. Tématem byl nejen samotný smysl ukládání těchto kamenů, připomínání osudů lidí, jejichž jména jsou na kamenech uvedena, ale řeč byla také obecně o tom, kdy a proč vlastně spolek vznikl a jaké jsou jeho další aktivity. Ukládání

kamenů je jen jedním z mnoha jeho úkolů, které všechny dohromady mají připomínat soužití české, německé a židovské komunity v „hanáckém Jeruzalémě“ až do neradostného období II. světové války.

21. června – Procházka Zahradou života – to byl název komentované prohlídky nového židovského hřbitova za Brněnskou ulicí uspořádané prostějovskou Městskou knihovnou. V horkém odpoledni na ni dorazily přes dvě desítky zájemců a rozhodně toho nelitovaly. Dozvěděly se řadu informací o historii prostějovských židovských hřbitovů, o pohřbívání, hebrejštině, náhrobcích, symbolech a další zajímavosti. Zsvěceným průvodcem byl správce nového židovského hřbitova a člen spolku Hanácký Jeruzalém Jan Lázna.

29. června – V prostějovských ulicích jsme uložili dalších 13 kamenů zmizelých. Připomínají osudy zavražděných Ily Sinaibergerové, 22 let, Růži Hermannové, 17 let, Markéty Grünwaldové, 22 let, Etelly Somogyiové, 15 let, Kathe Gelbové, 17 let, Pavla a Viléma Czechových, 13 a 7 let, Judy Kurzové, 17 let, Bedřicha Lamma, který zemřel ve věku 15 let po pochodu smrti, Hany Langerové, zavražděné ve věku 21 let, Růženy Brüllové, jíž vzali nacisté život, když jí bylo 23 let, Kláry Sternbergové, zavražděné ve věku 18 let a sourozenců Elsy a Friedricha Spitzerových, kteří přišli k příbuzným ze Sudet, ale ani v Prostějově nebyli na dlouho v bezpečí. Zavraždění byli v Baranoviči, když Else bylo 43 a Fridrichovi 41 let.

29. června – na novém židovském hřbitově jsme si připomněli První járcajt našeho člena Rudolfa Duba. Ruda náhle zemřel 9. července 2022 a jeho určitá „urputnost“ nám moc chybí...

1. července – spuštění mobilního průvodce Tour Stories Prostějovem židovským – aplikace zdarma ke stažení do mobilních telefonů provede zájemce po stopách prostějovské židovské komunity.

2. a 9. července – uskutečnily se dvě komentované prohlídky Prostějovem židovským. Prošli jsme severní částí židovského ghetta, k bývalé nové synagoze, Demelovou ulicí kolem empírové synagogy a nadačního domu V. Ehrenstamma, dále jsme upozornili na první Stolpersteine uložené v Prostějově, projšli místy, kde stával rodný dům Edmunda Husserla až k jižní části někdejšího židovského ghetta ke svazku domů zvaných špalíček. Zde jsme upozornili na historii minimálně tří domů silně spjatých s prostějovskou židovskou historií.

23. července a 27. srpna – vypravili jsme se Po starých prostějovských hřbitovech. Jde o nový okruh, při němž jsme účastníky seznámili s historií křesťanského hřbitova, jeho přeměnou do současné podoby i s historií starého židovského hřbitova a jeho válečnou likvidací. Výsledný vzhled obou míst může připadat návštěvníkovi jako podobný „osud“, nicméně fakta hovoří jinak. Jako bonus jsme účastníky zavedli do botanické zahrady – někdejší součásti křesťanského hřbitova.

13. srpna – také v letošním roce jsme se připojili ke Dni židovských památek. Ten se uskutečnil v neděli 13. srpna 2023 a v Prostějově jsme zájemcům nabídli komentovanou prohlídku nového židovského hřbitova za Brněnskou

ulicí. Tento hřbitov je v pořadí třetím židovským pohřebišťem na území Prostějova a nalezneme na něm zhruba pět stovek náhrobků.

3. září – V rámci 2. ročníku multižánrového festivalu ŠTETL Fest v Brně vystoupila členka spolku Jana Gáborová ve vile Löw – Beer s přednáškou o prostějovském rodákovi a architektovi Maxi Fleischerovi, dle jehož návrhu byla postavena celá řada synagog, ale také například vila pro dr. Hamburgera v Prostějově nebo zrekonstruován zámek v nedalekém Tovačově.

10. září – V rámci Dnů evropského dědictví se uskutečnila komentovaná prohlídka nového židovského hřbitova v Prostějově za Brněnskou ulicí. Zájem o tuto památku je tradičně velký, i tentokrát dorazily desítky návštěvníků, ti nejvzdálenější až z Českého Těšína.

19. října – Letos jsme se jednodenním programem připojili ke Dnům židovské kultury v Olomouci. Prostějovský program zahrnoval ve čtvrtek 19. října komentovanou prohlídku okruhem Prostějov židovský, prezentaci historika prostějovského muzea Filipa Gregora o spolkovém životě prostějovských Židů a třetím bodem prostějovského programu bylo vystoupení loutkového divadla STAROST v Galerii Špalíček s hrou „Když se tloukla okna“.

30. října – Spolupřátali jsme v Olomouci konferenci na téma Moravské spolky a péče o židovskou historii a kulturu. Na workshopu v prostorách Moravské vysoké školy Olomouc přijaly účast více než dvě desítky institucí z celé Moravy, které se zabývají právě židovskou kulturou a historií.

9. listopadu – Járcajt – výročí rabína Horowitze. Připomněli jsme si 207. výročí úmrtí významného prostějovského rabína Cvi Jehošui Horowitze. Pietní akt se konal u repliky náhrobku tohoto rabína na starém židovském hřbitově v Prostějově.

16. listopadu – společně s městem Prostějovem jsme slavnostně odhalili pamětní desku prostějovskému rodákovi, plukovníku in memoriam Václavu Knotkovi. Plukovník **Václav Knotek** (27. května 1910 – 16. června 1948) byl vedoucí šifrantů československé exilové vojenské zpravodajské služby za druhé světové války a člen třetího odboje, který po zadržení Státní bezpečností v červnu 1948 spáchal sebevraždu. Tento významný rodák je nově připomenut alespoň drobou pamětní deskou.

Výroční zpráva projednána a schválena dne: 27. 1. 2024

Podpis:

Účetní závěrka spolku Hanácký Jeruzalém, z. s., spolek pro židovské kulturní dědictví v Prostějově za rok 2023

IČ: 06503837

Sídlo: Jana Rokycany 453/8

798 11 Prostějov

Registrováno Krajským soudem v Brně, v části L, číslo 23282

Spolek zastoupen:

Předseda Ing. Michal Šmucr
Bílovice – Lutotín 14, 79841
nar.: 18. 8. 1963

kontakt: hanackyjeruzalem@gmail.com

BÚ: UniCredit Bank, účet číslo 01022636004/2700, vedený v měně CZK

Spolek zapsán dne 9. října 2017 Krajským soudem v Brně

Pokladní hotovost ke dni 31. 12. 2022	Kč	849,00
Pokladní hotovost ke dni 31. 12. 2023	Kč	47,00
Finanční zůstatek na bankovním účtu ke dni 31. 12. 2022	Kč	35. 193,00
Členské příspěvky	Kč	12. 000,00
Dotace (Informační panel-bývalá synagoga)	Kč	20. 000,00
Jiné příjmy spolku v roce 2023 (dary na kameny, miniatury, propisky)	Kč	33. 400,00
Jiné příjmy spolku v roce 2023 (dar na nový model synagogy)	Kč.	25. 000,00
Výdaje spolku v roce 2023 (pořízení informačního panelu)	Kč	22. 164,00
Výdaje spolku v roce 2023 (kameny zmizelých)	Kč	36. 400,00
Výdaje spolku v roce 2023 (miniatury –památky do kapsy)	Kč	7.000,00
Poplatek – památkový průzkum (instalace informačního panelu)	Kč	1.210,00
Příspěvek Federaci židovských obcí	Kč	2.000,00
Pamětní deska Václavu Knotkovi	Kč	7.260,00
Propisky s nápisem Hanácký Jeruzalém	Kč	2.618,00
Odvoz posekané trávy a plevele ze hřbitova	Kč	5.500,00
Inzerce – činnost spolku – PV Večerník	Kč	12.100,00
Bankovní poplatky	Kč	144,00
Úroky	Kč	2,00
Finanční zůstatek na bankovním účtu ke dni 31. 12. 2023	Kč	29.152,00

CELKEM FINANČNÍ ZŮSTATEK ke dni 31. 12. 2023 Kč **29.199,00**

Schváleno dne: 27. 1. 2024

Podpis:

